

Thomas Jahreie
C/O Fredrikstad kommune
ØKORG, PB 1405, 1602 Fredrikstad

*Hovedtillitsvalgt Akademikerforbundet Fredrikstad kommune
Spesialrådgiver ØKORG Fredrikstad kommune*

Privat høringsuttalelse til Kommunelovutvalgets utredning 2016:4 - Ny kommunelov

Kapittel 26 - Revisjon

Kommunerevisors uavhengighet – «In fact and in appearance».

Utredningen problematiserer i liten grad kommunerevisors uavhengighet og opprettholder en modell som ikke lenger holder tritt med samfunnsutviklingen i offentlig sektor. Spesielt aktuelt er det når man ønsker større kommuner som kan løse komplekse samfunnsoppgaver.

Revisjon av kommunal virksomhet er avgjørende for å opprettholde tillit til at kommunen (kommune og fylkeskommune betegnes her som kommune) bruker og forvalter fellesskapets midler i tråd med både gjeldende regelverk og lovlig fattede vedtak. For å oppnå tillit er det avgjørende at kommunen selv har god internkontroll og at kommunens revisor har rett kompetanse og uavhengighet i sin rolleutøvelse.

Virksomheten i en kommune kan for den jevne borger fremstå både komplekst og tidvis uoversiktlig. Og med en varslet kommunereform blir ikke bildet mindre komplisert.

Moderne kommunal virksomhet har i dag mange roller, som myndighetsutøver, tjenesteyter og eier av næringsvirksomhet med et betydelig ansvar og verdier involvert. Ikke minst kan beslutningsprosesser i kommunal virksomhet fremstå som veldig krevende å følge både på både administrativt og politisk nivå for en innbygger. De fleste kommuner av noe størrelse har frikjøpte politikere i heltidsstillinger, eller deltidsstillinger. Og kombinasjon av flere frikjøpte deltidsverv gir i sum politiske heltidsstillinger. Dette gjør at politikere jobber tettere på administrasjonen og interne prosesser, typisk i hovedutvalg med delegerte fullmakter i mange saker gitt fra kommunestyret.

I utredningen er det lagt betydelig vekt på kommunestyrets ansvar for egenkontroll og tilsyn med at det er en forsvarlig regnskaps- og forvaltningsrevisjon av kommunen.

I liten grad er det problematisert revisors uavhengighet. I stor grad hevdes det at det å revidere kommuner krever såpass spesiell kompetanse at dagens ordning bør bestå. Dette er et argument som virker urimelig om det skal stå i veien for å sikre kommunens valgte revisors uavhengighet i et moderne samfunn. I dag kan kommunen selv ha en direkteansatt revisor. Kommunen kan helt eller delvis eie revisjonsselskap/foretak hvor medlemmer av styret er både politisk oppnevnt med sentrale politikere. Med andre ord er det nære formelle bånd mellom politikere, politisk ledelse på den ene siden og ansvarlig kommunerevisor på den andre siden. Innen privat revisjon er forbud mot å ha eierandeler, sitte i styret, ha økonomiske eller personlige bånd mellom revisor og den som revideres. Dette sikrer at uavhengigheten både fremstår og er reell.

"A professional accountant in public practice who provides an assurance service is required to be independent of the assurance client. Independence of mind and in appearance is necessary to enable the professional

accountant in public practice to express a conclusion, and be seen to express a conclusion, without bias, conflict of interest or undue influence of others (IFAC 2005: 32)."

(Fra artikkel «Den vanskelige uavhengigheten» Kommunerevisoren, Nr. 2, 2011; Indset og Tjerbo)

I kommunene vil rollene til kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariatets styrkes. Videre må kommunerevisors rolle styrkes ved en ubestridt uavhengighet.

Man kan tenke seg at innbyggerne kan få svekket tillit til kommunerevisor selv om det ikke er faktiske, eller faglige forhold som bør tilsi det.

For å sikre kommunerevisors uavhengige rolle må kommunen må ha forbud mot å ha direkteansatt revisor eller ha eierandeler i revisjonsselskapet som er valgt revisor. Det må ikke være økonomiske eller andre bånd, mellom revisor og den som revideres som er egnet til å svekke revisors uavhengighet. Kommunerevisors uavhengighet må fremstå og faktisk være reell.